

21. Vēl mazliet par Elenu Vaitu

Dievs, dzīve var būt tik mulsinoša, un katra diena ir kā spēku pārbaude, lai sagatavotos tam, kas gaidāms rīt. Man ir nepieciešama vadība, virziens katras dienas gaitām un vēl jo vairāk nākotnei. Es vēlētos, lai tavš Svētais Gars ir mans vadonis. Māci man nepalaist garām nevienu norādi, ko tu man dzīvē sniedz!

stāsts

Karmena raudzījās tieši uz priekšu, un viņas pirkstu locītavas, stingri turot stūri, bija tik ļoti sasprindzinātas, ka kļuva teju vai baltas. „Varu zvērēt, ka parks bija tieši pa labi aiz pēdējā pagrieziena... Vai varbūt aiz nākamā... Ļauj man ieskatīties kartē.”

Diāna piestūma autoceļu atlantu viņai gluži pie deguna. „Bet kāpēc Tu neturpini braukt – tā mēs vismaz varētu virzīties uz priekšu. Tiešām žēl – man šķita, ka tavā mašīnā ir GPS ierīce.”

Karmenai uzplaiksnīja cerība, un viņa pasmaidīja: „GPS – jā, protams; ierīce ir sēdekļa pārvalka kabatā. Satelīti vienmēr zina, kurp doties!”

pārdomas

Elena Vaits saprot mūsu 21. gadsimta sirds saucienu pēc Dieva, ilgas darīt dzīvē ko nozīmīgu un paliekošu, kā arī vajadzību risināt tāds jautājumus kā nabadzība, atsvešinātība, veselība, izglītība, dažādība, vienotība, integritāte un mūžība.

Ak, jā; viņa ir mirusi. Nē, tas nenozīmē, ka mēs sazinātos ar mirušu sievieti. Principi, ko viņa reiz mācīja, pārsniedz laika robežas un šodien ir pielietojami tikpat labi, kā viņas dzīves laikā. Rakstīdama par visdažādākajām tēmām vairāk nekā septiņdesmit gadu ilgā periodā, viņa paaugstināja principus, kuri ir pastāvīgi un neierobežoti laikā.

Kaut arī daži no viņas padomiem par Dieva pazīšanu, lūgšanu, Rakstu pētīšanu un rakstura izaugsmi sakrīt ar citu 19. gadsimta autoru atziņām, viņas garīgajam padomam ir raksturīgs unikāls pasaules redzējums, kas ietver lielo cīņu starp Jēzu un sātānu, labo un ļauno. Viņa vienmēr raudzījās pāri tagadnei uz debesu realitātēm, un viņas raksti atspoguļo šo projekciju.

Līdzīgā kārtā arī daži no viņas padomiem veselīga dzīvesveida jautājumos atspoguļo viņas laikabiedru idejas, tomēr viņa tās nekad nav akli pārņēmusi. Dažkārt viņas mācītie veselības principi bija pilnīgi pretēji vairumam tā laika populāro priekšstatu. Viņa ticēja, ka viņas iedvesmas avots ir Dieva Gars, un nevis viņas pašas uzskati vai interpretācijas.

Es nedomāju, ka viņas sludinātie veselības, garīguma un dzīvesveida principi jebkad kļūs novecojuši, neskatoties uz straujajām izmaiņām pasaulē, jo tiem ir universāls pielietojums. Līdz ar globālo komerciju, komunikācijas tehnoloģijām, terorismu, AIDS un ģimenes sabrukumu, mūsu pasaule kopš 1800-tajiem gadiem ir radikāli mainījusies. Tomēr, iespējams, tieši *pateicoties* šīm straujajām pārmaiņām, viņas padoms kultivēt rāmu uzticēšanos Dievam šķiet tik pārsteidzoši svaigs.

Viena no tēmām, par kurām kam šī autore ir rakstījusi visvairāk, ir rūpes par trūcīgajiem un atstumtajiem. Mūsdienu nepieredzētās labklājības laikā nevērība pret trūcīgajiem atspoguļo garīgo nabadzību. Iespējams, mūsu nerimstošie jēgas meklējumi vainagotos panākumos, ja mēs ņemtu vērā un pielietotu viņas ieteikumus par kalpošanu nabagiem.

Cilvēces ilgas ir iepazīt Dievu; Dieva ilgas ir atjaunot cilvēkos savu līdzību. Šī atjaunošana Dievam dod iespēju sazināties ar mums un veidot draudzīgas attiecības, kas ietver mūsu labprātīgu paklausību kā atsaukšanos Viņa mīlestībai. Primārais līdzeklis, ar ko Dievs atklāj mīlestību un savu gribu individuālam cilvēkam, ir Svētais Gars.

Gars izmanto dažādus veidus: Svētos Rakstus, iespaidus uz sirdi, kas tiek pārbaudīti ar Vārdu¹, dabas grāmatu², ārpus Bībeles praviešus³ un ticīgo kopienu. Tāpēc atklāt un praktizēt praviešu rakstos ietvertos Gara iedvesmos dzīves principus ir viens no veidiem, kā iepazīt un komunicēt ar pašu Dievu.

Efeziešiem 4:11-13 norāda, ka pravietošanas dāvana turpinās pastāvēt, līdz draudze sasniegs pilnīgu briedumu un vienotību, savukārt 1. Korintiešiem 12 un Romiešiem 12 identificē pravietošanu kā vienu no Gara dāvanām. Septītās dienas adventisti un pati Elena Vaita⁴ savu pravietisko aicinājumu pamato uz Joēla 2:28, 29 un Atklāsmes 12:17; 19:10 pravietojumiem.

Septītās dienas adventisti un pati Elena Vaita⁵ savu pravietisko aicinājumu pamato uz Joēla 2:28, 29 un Atklāsmes 12:17; 19:10 pravietojumiem.

Septītās dienas adventistu draudze tic, ka Elenas Vaitas raksti iztur bībelisko pārbaudi attiecībā uz Kristus apliecināšanu⁶ un saskaņu ar Rakstiem⁷. Viņas vēstis nav pretrunā Dieva iepriekšējai atklāsmi caur praviešiem un Dēlu, Jēzu. Tāpēc septītās dienas adventisti uzskata Elenu Vaitu par, kaut arī cilvēcisku, tomēr dievišķi nozīmētu vēstnesi tāpat, kā Vecās un Jaunās Derības pravieši bija Dieva nozīmēti vēstneši⁸.

Kaut arī adventisti oficiāli uzskata Elenas Vaitas rakstus par autoritatīviem, tie vienmēr ir pakārtoti Bībelei. Mēs ticam, ka viņa sniedza vēstis no Dieva draudzes izaugsmei, iedrošināšanai un stiprināšanai. Daži adventisti uzskata, ka Elenas Vaitas dāvanas primārais mērķis bija garīgais iedrošinājums, bet ne patiesības definēšana vai kļūdu labošana. Tomēr pirmie adventistu līderi formāli atzina Elenai Vaitai dotās Dieva atklāsmes kā tādas, kam piemīt teoloģiska autoritāte.

Šodien Septītās dienas adventistu Baznīcas nostāja joprojām ir tāda, ka viens no Elenas Vaitas rakstu nolūkiem ir vadīt ticīgos Svēto Rakstu mācību izpratnē un to pielietošanā. Pati Elena Vaita uzskatīja, ka viņas loma cita starpā ietver arī kļūdu labošana un „atvērt citiem Rakstus tā, kā Dievs tos ir atvēris man.”⁹

17 gadu vecumā Elena Vaita saņēma pirmo atklāsmi un drīz pēc tam atzina savu aicinājumu nest ļaudīm Dieva pravietiskās vēstis.

¹ Jāņa 16:14; Jesajas 8:20

² 1. Korintiešiem 11:14

³ Joēla 2:28, 29

⁴ White, Ellen G.; Loma Linda Messages, Leaves of Autumn, 1987., 33. lpp.

⁵ White, Ellen G.; Loma Linda Messages, Leaves of Autumn, 1987., 33. lpp.

⁶ 1. Jāņa 4:1-3

⁷ Jesajas 8:20

⁸ 2. Mozus 4:15, 16

⁹ White, Ellen; Testimonies for the Church, Vol. 8., Pacific P. 1855-1909, 236. lpp.

Elena Vaita cēlusies no metodistu vides. Divpadsmit gadu vecumā viņa tika kristīta pagremdējot un kļuva par Metodistu draudzes locekli. Deviņpadsmitā gadsimta metodisti ļoti uzsvēra disciplinētu dzīvi, un tas bija metodistu mācītājs, kurš četrpadsmitgadīgo Elenu Harmonu (viņas meitas uzvārds), kad viņu mocīja vainas apziņa un bailes, iedrošināja, stāstot par Dieva bezgalīgo mīlestību un žēlastību. Vēlāk viņa šo notikumu aprakstīja kā svarīgāko pagrieziena punktu savā kristīgajā pieredzē, kura rezultātā viņas iepriekšējo priekšstatu, ka Dievs ir prasīgs un bargs, nomainīja izpratne par Viņu kā laipnu un maīgu Tēvu. Šī agri atklātā patiesība kļuva par viņas rakstu vadmotīvu.

Elenas Vaitas pasaules uzskats un teoloģija tika pārbaudīta Rakstu gaismā. Viņa uzskatīja, ka Bībele sevi izskaidro pati. Gan savos rakstos gan publiskajās uzrunās viņa bieži akcentēja Bībeles centrālo lomu. 1851. gadā viņa rakstīja: „Es iesaku tev, dārgo lasītāj, Dieva Vārdu kā tavas ticības un prakses pamatlikumu.” Savos rakstos ietvertās detaļas un atklāsmes viņa uzskatīja par līdzekļiem, kas palīdz labāk saprast Dieva Vārda patiesības. Viņasprāt, Bībele satur visus norādījumus, kas ticīgajiem nepieciešami, lai saprastu un pieņemtu glābšanu.¹⁰ Viņas raksti un liecības bija „mazāka gaisma, lai vestu vīrus un sievas pie lielākās gaismas”¹¹.

Elena Vaita nekad nepretendēja uz viņai pašai piemītošu autoritāti. Viņa ticēja, ka viņas autoritāte ir tikai posms komunikācijas ķēdē, ar kuru Dievs deva norādījumus saviem ļaudīm.

Pētījumā, kurā piedalījās 2848 Elenas Vaitas rakstu lasītāji un 5375 nelasītāji¹², atklājās intriģējošas sakarības. Tas parādīja, ka tie, kuri lasa Elenas Vaitas rakstus:

(a) savas attiecības ar Kristu vērtē kā ciešākas un intīmākas – salīdzinot ar nelasītājiem atšķirība 26%;

(b) ir pārliecinātāki par savu glābšanu – atšķirība 23%;

(c) ir labprātīgāki identificēt savas garīgās dāvanas un iesaistīties draudzes kalpošanā – atšķirība 16%;

(d) ir labprātīgāki investēt naudu misijas projektos – atšķirība 10%;

(e) jūtas labāk sagatavoti piedalīties misijas programmās – atšķirība 25%.

Pētījums tāpat parādīja, ka Elenas Vaitas rakstu lasītāji procentuāli vairāk nekā nelasītāji ik dienas pēta Bībeli, aizlūdz par konkrētiem cilvēkiem, raugās pozitīvāk uz draudzi un vairāk cilvēkiem liecina par Jēzu, uzaicinot viņus uz draudzi.

Kāds cits pētījums, ko nesen Savienotajās Valstīs veica pētījumu kompānija „The Barna Group” un kura priekšmets bija dažādu konfesiju protestantu mācītāju lasīšanas prakse, Elenu Vaitu min kā vienu no populārākajiem autoriem mūsdienu jauno garīdznieku vidū.¹³ Pētījuma kopsavilkumā teikts, ka „mācītāji vecumā līdz 40 gadiem deva priekšroku vairākiem autoriem, kurus gados vecākie draudzes līderi nevērtēja tik augstu. To vidū bija biznesa konsultants Džeimss Kolinss, profesors Toms Reiners, deviņpadsmitā gadsimta septītās dienas adventistu ikona Elena Vaita un mācītājs Džons Ortbergs.”

¹⁰ White, Ellen G. Selected Messages, 1. sēj., Review and Herald P. 1958, 17. – 18. lpp.

¹¹ White, Ellen G. Colporteur Ministry, Pacific P, 1953, 125. lpp.

¹² Dudley, Roger L, and Des Cummings, „Who Reads Ellen White?”, Ministry Magazine Oct. 1982: 10-12.

¹³ <http://www.barna.org/barna-update/article/5-barna-update/178-survey-reveals-the-books-and-authors-that-have-most-influenced-pastors>

Ikvienam, kurš lasa viņas rakstus, un it īpaši Septītās dienas adventistu draudzes locekļiem, būtu jāvairās teikt: „Es tam ticu tāpēc, ka tā saka Bībele un Elenas Vaitas raksti.” Mēs ticam tāpēc, ka tā saka Bībele – un punkts. Bībele ir mūsu kristīgās ticības vienīgais pamats un augstākā autoritāte, un pati Elena Vaita stingri un noteikti pasvītēja Bībeles centrālo lomu. Viņas rakstu nolūks ir „vadīt Svēto Rakstu mācību izpratnē un to pielietošanā dzīvē”¹⁴.

Viņa mudināja ikvienu draudzes locekli, ikvienu kristieti strādāt to glābšanai, „par kuriem Kristus miris”¹⁵. „Paaugstiniet Jēzu,” viņa rakstīja, „paaugstiniet Viņu svētrunās, dziesmās un lūgšanās.”¹⁶

¹⁴ „The Inspiration and Authority of Ellen G. White Writtings.” Ministry Magazine, Aug. 1982: 21.

¹⁵ „Christ’s Commission,” Review and Herald, 10 June 1880: 369.

¹⁶ White Ellen G., Gospel Workers. 1915th ed. Review and Herald Pub., 1915, 1948, 160. lpp.